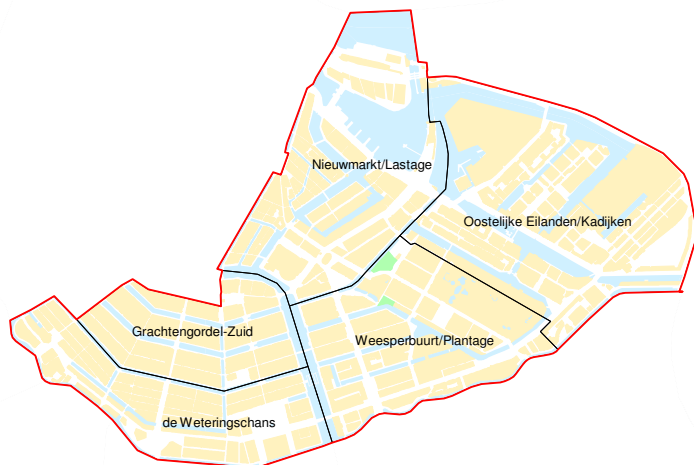
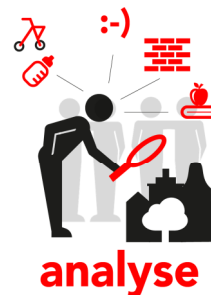
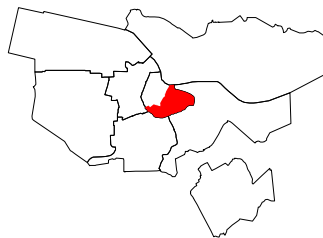

✘ **Gemeente Amsterdam**
✘ **Gebiedsanalyse 2015**
✘ **Centrum Oost**
✘ **Stadsdeel Centrum**

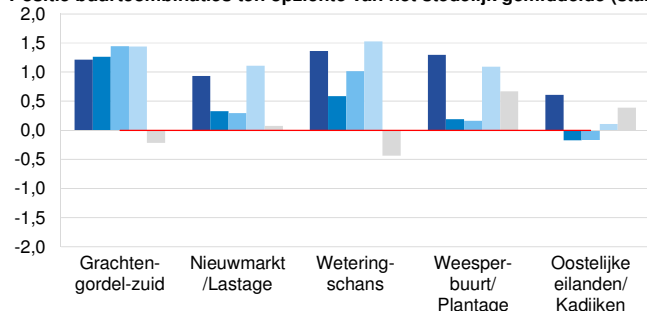

Gebied Centrum Oost

Centrum Oost omvat het zuidelijk deel van de Grachtengordel, de Weteringschans, de Nieuwmarktbuurt en Lastage, de Plantagebuurt, De Kadijken en de Oostelijke eilanden. Het centrum bestaat uit een middeleeuwse kern, ontstaan aan weerszijden van de Amstel, die op organische wijze schilsgewijs is uitgebreid tot aan het einde van de zestiende eeuw. Daaromheen ligt de planmatig aangelegde zeventiende-eeuwse grachtengordel waarin gesloten bouwblokken met grote, groene binnenhoven langs monumentaal geprofileerde grachten staan. Het centrum van Amsterdam is een beschermd stadsgezicht, de Grachtengordel heeft de status van Werelderfgoed. De **Grachtengordel** en de **Weteringschans** zijn welgestelde woonbuurten waar veel hoger opgeleiden wonen en huishoudens met geld aantrekken. Veel mensen wonen er alleen, respectievelijk 59% en 61% is een eenpersoonshuishouden. In deze buurten liggen ook

uitgaanslocaties als het Leidseplein en het Rembrandtplein. Hier is de drukte, net als op de Burgwallen (gebied Centrum West) een aandachtspunt voor de leefbaarheid in de buurt. De **Nieuwmarktbuurt** en **De Lastage** vormen een overgangsgebied tussen de drukte op de wallen en de rustigere woonbuurten in de oostelijke binnenstad. Ook hier wonen veel mensen alleen (64% van de huishoudens is alleenstaand). Er staan in deze buurt redelijk wat corporatiewoningen, waarmee de buurt ook wat lagere inkomens kent. De **Weesperbuurt/Plantage** is een ruimer opgezette wijk met meer groen. De Hortus en Artis trekken hier veel mensen naar toe. Ook de Universiteit van Amsterdam is hier op het Roeterseiland een belangrijke trekker van studenten en werknemers. Centrum Oost kent dan ook, net als andere gebieden in de stad waar veel studenten wonen, een vrouwenoverschot in de leeftijdsgroep 19 tot en met 28 jaar. De Weesperbuurt/Plantage is aantrekkelijk voor nieuwe stedelingen (46%), maar kent ook vergrijzing (15% is ouder dan 65 jaar versus 12% gemiddeld in Amsterdam). Ook staan hier een aantal grote verzorgings- en verpleeghuizen: 8% van de bewoners van de Weesperbuurt/Plantage woont in een instituut. De **Oostelijke eilanden** zijn gemengde stadsbuurten, gebouwd in de jaren '80 en '90. De **Kadijken** zijn van eerder datum. De samenstelling van de bevolking is in Oostelijke Eilanden/Kadijken gemengder dan in andere delen van het Centrum, al ligt het aandeel Amsterdammers van niet-westerse herkomst met 24% nog ver onder het stedelijk gemiddelde van 35%. De Oostelijke eilanden zelf zijn sociaal-economisch wat zwakker. Aan de uiterste oostrand staat het Funenpark, een nieuwbouwwijk met dure (koop)woningen, hier wonen veel gezinnen met kinderen (30%). Ook op de Kadijken wonen huishoudens met een wat sterkere sociaal-economische positie.

Positie buurtcombinaties ten opzichte van het stedelijk gemiddelde (standaarddeviatie)

- Wonen en openbare ruimte: WOZ-waarde per m²; tevredenheid onderhoud straten en stoepen.
- Bedrijvigheid: banen per 1000 inwoners; winkels per 1000 inwoners.
- Sociaal-zelfredzaamheid en participatie: geregistreerde werkloosheid; minimahuishoudens.
- Sociaal-jeugd en onderwijs: minimajongeren; voortijdig schoolverlaters.
- Leefbaarheid en veiligheid: tevredenheid met de buurt; objectieve veiligheidsindex.
- Amsterdam gemiddeld.

Ruimte en economie

Wonen

In Centrum Oost staan zowel dure koopwoningen (Grachtengordel, Weteringschans) als meer (goedkopere) huurwoningen (met name Oostelijke Eilanden en de Nieuwmarktbuurt). Overal in Centrum Oost ligt de WOZ-waarde/m² ruim boven het stadsgemiddelde (gemiddeld € 3.696 versus € 2.888) en worden de woningen goed gewaardeerd (rapportcijfer 8,1).

In Grachtengordel Zuid en de Weteringschansbuurt staan betrekkelijk veel (dure) koopwoningen. Respectievelijk 40% en 37% van de woningen is een koopwoning (Amsterdam 29%). Grachtengordel Zuid heeft ook veel huurwoningen in het middensegment (13% versus 4% gemiddeld in de stad). Deze buurten bieden een sterk stedelijke woonomgeving.

Centrum Oost kent ook een aantal typische woonbuurten, waar meer betaalbare woningen te vinden zijn. Op de Oostelijke Eilanden/Kadijken zijn de meeste woningen corporatiebezit (60% versus 46% in Amsterdam). Het aandeel woningen met een huur onder de huurtoeslaggrens ligt hier met 59% rond het stedelijk gemiddelde. Ook de grootte van de woningen is gemiddeld voor de stad. In de buurt Kattenburg staan veel sociale huurwoningen (80%). Ook de buurt Nieuwmarkt heeft relatief veel corporatiebezit (69%).

In de Weesperbuurt/Plantagebuurt worden de veelal kleine woningen vaak particulier verhuurd. De goedkope huurvoorraad is hier met 36% relatief groot (Amsterdam: 27%). Grote woningen zijn behalve in de Grachtengordel-Zuid ook aanwezig in de nieuwe woningen op het Oosterdokseiland en het Funen.

Openbare ruimte

De Nieuwmarktbuurt, Grachtengordel-Zuid en Weteringschansbuurt zijn typische centrumgebieden waar de openbare ruimte intensief wordt gebruikt. De laatste jaren is de drukte toegenomen in de binnenstad. Zo wonen er meer mensen dan in 2001, zijn er meer woningen, meer bezoekers, meer culturele voorzieningen en meer evenementen, festivals en congressen, meer cruiseschepen en meer hotels. Rondom de Nieuwmarkt wordt de drukte het vaakst als overlastgevend ervaren, met name als het gaat om toeristen, evenementen en verkeersdruk. In het oostelijke deel van het gebied (Weesperbuurt/Plantage en Oostelijke Eilanden/Kadijken) is het minder druk. Hoe dicht bij het Centrum hoe hoger de parkeerdruk wordt. Ook fietsparkeren kan problematisch zijn, met name in het Rode Lopergebied, bij de uitgaanspleinen en op het Waterloo plein en de Nieuwmarkt.

Ondanks de drukte in het gebied ervaren bewoners gemiddeld genomen niet meer verloedering dan in andere delen van de stad (verloederingsscore van 21 versus 22

gemiddeld in de stad). Het schoonhouden en onderhoud van de openbare ruimte in Centrum Oost wordt positief beoordeeld door de bewoners (rapportcijfer 7,0). Wel wordt het aanbod van speelvoorzieningen onvoldoende gevonden in de Nieuwmarktbuurt, Weesperbuurt en op de Grachtengordel-Zuid.

Bedrijvigheid

Centrum Oost kenmerkt zich door concentratie van werkgelegenheid en een mix van wonen, werken, studeren en recreëren. Net als in Centrum West ligt de verhouding tussen wonen en werken in het gebied op 1.100 banen per 1.000 inwoners. In Grachtengordel-Zuid is dit twee keer zo hoog: 2.076 per 1.000 inwoners. De meeste banen in Centrum Oost zijn in de sectoren advisering en onderzoek, informatie en telecommunicatie, overheid, horeca, cultuur en recreatie. Er zijn verschillen tussen de buurtcombinaties.

In Nieuwmarkt/Lastage bevindt zich het bestuurlijk centrum van de gemeente Amsterdam: 17% van de banen is hier in de overheidssector. Daarnaast bevinden zich hier ook drukbezochte toeristische trekpleisters als de Nieuwmarkt en het Waterloo plein met hun concentraties van horeca, winkels en de markt. Rond het Waterloo plein zijn ook instellingen voor (hoger) onderwijs gevestigd (Theater- en Filmacademie). In de Grachtengordel-Zuid en De Weteringschans staan kantoren met een oppervlak van meer dan 1.000m². De meeste banen hier zijn in advisering en onderzoek, financiële sector en informatie en telecommunicatie. Het Rembrandt- en Leidseplein zijn populaire uitgaansgebieden met horecaconcentraties.

Weesperbuurt/ Plantage heeft een andere sectorstructuur met relatief veel banen in de gezondheidszorg, overheidssector en onderwijs (UVA). Er zijn weinig voorzieningen, en de voorzieningen die er zijn, met name de 24 horecagelegenheden in de Plantage en de 30 in de Weesperbuurt, draaien vooral op de aanwezigheid van studenten en bezoekers. Er zijn slechts 3 winkels per 1.000 inwoners.

Met 397 banen per 1.000 inwoners wijkt Oostelijke Eilanden/Kadijken af van de andere buurten in Centrum Oost en is meer geïntereerd op de woonfunctie. Kenmerkend voor deze buurt is het hoge percentage zzp'ers en bedrijven in de creatieve industrie. Het winkelaanbod is hier relatief klein: 2 winkels per 1.000 bewoners. Het stadsdeel geeft aan dat de ondernemers in de Czaar Peterstraat het zwaar hebben. Wel ziet het stadsdeel een positieve ontwikkeling op de Stadswerf Oostenburg, waar leegstaande panden weer in gebruik worden genomen. Geregeld worden bij het stadsdeel verzoeken gedaan voor herbestemming van leegstaande kantoren in de vorm van wonen of een combinatie van functies. Het effect van de trends van de kantoormarkt (meer gedeeld gebruik) op de kantoren is nog onduidelijk.

De detailhandel is een belangrijk aspect van bedrijvigheid: de Utrechtsestraat, Leidsestraat, Spiegelstraat, de bloemenmarkt. De winkels trekken veel publiek aan. In dit gebied wordt winkelen gemakkelijk gecombineerd met bezoek aan de culturele en horeca voorzieningen: de grote theaters, uitgaanspleinen, Paradiso, De Balie, grote bioscopen. Deze combinatie maakt dat met name op de uitgaanspleinen de drukte (en overlast) als groot wordt ervaren.

Sociaal

Zelfredzaamheid en participatie

De sociaal-economische positie van bewoners in het gebied Centrum Oost ligt, net als in Centrum West, op veel terreinen net boven het gemiddelde stadsniveau. Zo ligt de geregistreerde werkloosheid met 10% net gunstiger dan gemiddeld (12%). In de buurtcombinaties Grachtengordel-Zuid (4%) en Weteringschans (6%) is deze positie echter veel gunstiger dan gemiddeld.

Vier procent van de inwoners van Centrum Oost ervaart geen eigen regie over hun leven. Dat is veel minder dan gemiddeld in Amsterdam (10%) en ook minder dan in Centrum West (6%). Ook voelen bewoners zich minder vaak ernstig eenzaam (7% versus 11% gemiddeld). Veel bewoners van dit gebied zetten zich in voor de stad of buurt (37% versus 21% gemiddeld). De inwoners participeren ook in totaal vaker dan gemiddeld: 91% van de 19 tot 65-jarigen heeft (vrijwilligers)werk, geeft mantelzorg en/of doet een opleiding (versus 87%). Het welzijnsniveau, in de vorm van de leefsituatie-index (een samengestelde score op het gebied van participatie en leefbaarheid), ligt eveneens bovengemiddeld (108 versus 102) en is ook nog gunstiger dan in Centrum West (106).

De Oostelijke Eilanden staan er sociaal-economisch minder goed voor in vergelijking met de rest van Centrum Oost, maar de situatie is gemiddeld voor Amsterdam. Zo is het gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen is op de Oostelijke Eilanden € 30.400 tegenover € 34.134 in Centrum Oost en € 30.800 in Amsterdam. Het percentage minimahuishoudens ligt, net als in Nieuwmarkt/Lastage en Amsterdam, op 20% (Centrum Oost: 18%). Ook het bijstandsgebruik of de mate waarin schuldhulpverlening wordt ingezet ligt in de Oostelijke eilanden/Kadijken dicht bij het stedelijk gemiddelde, maar is relatief hoog voor Centrum Oost.

Gezondheid

De gezondheid van bewoners van Centrum Oost is gemiddeld genomen goed. De bewoners ervaren minder vaak beperkingen, psychische stoornissen en hebben minder vaak overgewicht dan gemiddeld. Ook bewegen zij vaker voldoende. Wel wonen er in de wijk relatief veel overmatig/zware alcoholgebruikers (28% versus 17%

gemiddeld). Risicogroepen voor alcoholgebruik zijn jongvolwassenen, mannen van Nederlandse herkomst, middelbaar en hoogopgeleiden, en alleenwonenden. Veel van deze groepen zijn relatief sterk vertegenwoordigd in Centrum Oost.

Jeugd en onderwijs

In Centrum Oost wonen relatief weinig 18-minners (11% versus 18% in de stad). Er zijn daarentegen wel relatief veel bewoners van studentenwoningen (2% van de bewoners, versus 1% stedelijk). In Oostelijke eilanden/Kadijken woont meer jeugd dan in de andere buurten: 14% is hier jonger dan 18 jaar. Tegelijkertijd zien we in deze buurt ook dat er meer jongeren opgroeien in een minimahuishouden (21% versus eveneens 21% in Amsterdam en 16% in Centrum Oost). In Weteringschans groeien juist weinig jongeren op in een minimahuishouden (8%).

Er is één middelbare school in Centrum, het Barlaeus. Op het gebied van onderwijs gaat het goed met de jeugd in Centrum Oost. Zo zien we dat het aandeel 18 tot 22-jarigen dat zonder het behalen van een startkwalificatie van school is gegaan laag is (4% versus 9% gemiddeld in de stad). Ook in Oostelijke eilanden/Kadijken ligt het aandeel laagopgeleide schoolverlaters met 6,1% onder het stedelijk gemiddelde, maar in Wittenburg is het aandeel hier gemiddeld (11%). De werkloosheid onder jongeren ligt in Centrum Oost rond het stedelijk gemiddelde (23% tegenover 24%).

Zorg voor de jeugd

Jongeren in Centrum Oost kampen relatief weinig met problemen. Wel ligt de kans op sociaal-emotionele problemen voor leerlingen in de tweede klas van het voortgezet onderwijs er bovengemiddeld: 15% heeft een (matig) verhoogde SDQ score, versus 11% gemiddeld in Amsterdam. Hetzelfde geldt voor het aantal behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg (de j-ggz). Dat ligt in Centrum Oost op 97 per duizend jongeren versus 80 gemiddeld in Amsterdam. Dat wordt vooral veroorzaakt door het hogere aantal behandelingen in Nieuwmarkt /Lastage en de Oostelijke eilanden/ Kadijken (respectievelijk 116 en 114 per duizend jongeren). Mogelijk heeft dit te maken met het feit dat hoger opgeleide ouders deze zorg goed weten te vinden.

In Centrum Oost zijn betrekkelijk weinig kinderen van tien jaar met overgewicht (11% versus 24% in Amsterdam). Bijna viervijfde van de 10-jarigen zit op een sportclub. De helft van de vierdeklassers in het voortgezet onderwijs geeft aan in de afgelopen week alcohol, cannabis en/of tabak te hebben gebruikt (Amsterdam 30%). Vooral blowen en alcohol drinken is populair bij deze scholieren. Het aandeel jongeren dat verdacht wordt van criminaliteit ligt overal in Centrum Oost onder het stedelijk gemiddelde van 4%.

Stapelingsgebruik regelingen en voorzieningen

De Stapelingsmonitor laat zien dat in Centrum Oost huishoudens minder dan gemiddeld gebruik maken van 40 onderscheiden regelingen en voorzieningen, zoals WMO, WAO en speciaal onderwijs. Van de huishoudens in dit gebied heeft 36% één of meer van dergelijke regelingen (Amsterdam 45%) en bij 10% van de huishoudens met regelingen is sprake van stapeling van 5 of meer regelingen (Amsterdam 12%). Dit duidt er op dat er in dit gebied relatief weinig sprake is van multiproblematiek bij huishoudens.

In de buurtcombinatie Oostelijke Eilanden/Kadijken is er meer gebruik van regelingen en voorzieningen dan in de rest van Centrum Oost: 44% van de huishoudens heeft 1 of meer regelingen. In de Weesperbuurt/Plantage is de stapeling van regelingen (bij huishoudens met regelingen) boven gemiddeld (16%).

Leefbaarheid en veiligheid

Bewoners van Centrum Oost zijn bovengemiddeld tevreden met hun buurt. Zo zijn de rapportcijfers voor de buurt en de verwachte ontwikkeling van de buurt hoger dan in geheel Amsterdam: 8,1 en 7,6 versus 7,4 en 7,1. Bewoners zijn vaker betrokken bij de buurt en spanningen tussen bevolkingsgroepen vinden relatief weinig plaats. Wel zijn in Oostelijke Eilanden/Kadijken meer spanningen tussen bewoners dan in de andere buurtcombinaties in Centrum Oost.

Op het gebied van veiligheid is er sprake van een discrepantie. Aan de ene kant zijn er in Centrum Oost bovengemiddeld veel aangiften van misdrijven en rapporteren bewoners veel slachtofferschap van criminaliteit (de objectieve index is gemiddeld 86 versus 70 in Amsterdam). Aan de andere kant voelen bewoners zich gemiddeld veilig in de buurt. Deze discrepantie ontstaat doordat de subjectieve veiligheid door veel meer factoren wordt bepaald dan de criminaliteit in een buurt alleen. De drukte in het gebied speelt hierin een rol: het zorgt zowel voor een gevoel van veiligheid, maar geeft ook mogelijkheden voor criminaliteit.

Op het gebied van objectieve veiligheid en overlast doen Grachtengordel-Zuid, Nieuwmarkt/Lastage en Weteringschans het beduidend minder goed dan de Weesperbuurt/Plantage en Oostelijke eilanden/Kadijken. De objectieve veiligheidsindex is voor Weteringschans bijvoorbeeld 110 (veroorzaakt door veel overlast), terwijl Oostelijke eilanden/Kadijken een index van 67 heeft. In Nieuwmarkt/Lastage is er relatief veel drugsproblematiek. Het stadsdeel geeft daarnaast aan dat de cijfers op het gebied van veiligheid (van drugs bijvoorbeeld) door het aangiftepatroon en wisselende inzet van politie niet altijd de werkelijke omvang van de problematiek in beeld brengen.

Het stadsdeel geeft aan dat de decentralisaties in het sociaal domein met zich meebrengt dat mensen uit de psychische zorg sneller op straat komen te staan. Hierover zijn signalen van de politie. Dit kan tot meer overlast op straat leiden.

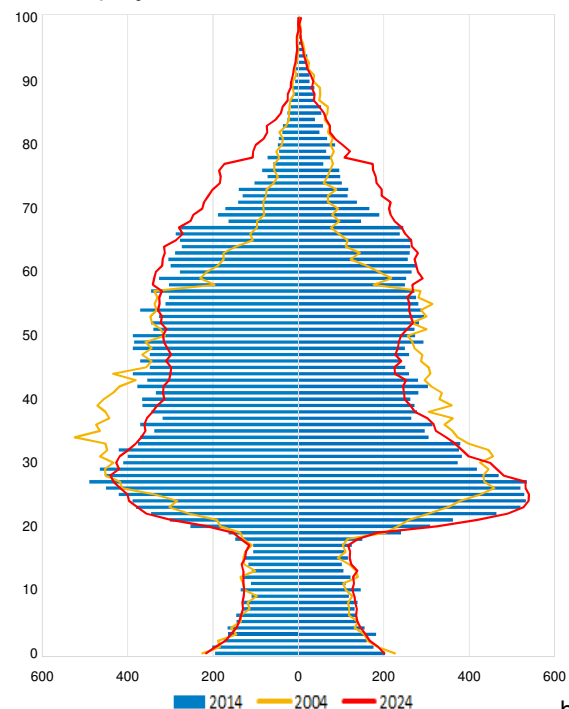
Opvallend is ten slotte dat in Weteringschans de objectieve veiligheid is verslechterd tussen 2003 en 2013, terwijl in de rest van Centrum Oost juist een verbetering plaatsvond. Dit komt door een toename van diefstal, geweld, overlast en drugsproblematiek. Tegelijkertijd is de subjectieve veiligheid wel toegenomen.

Dynamiek trends en verwachtingen

Tussen 2014 en 2024 zal het aantal inwoners gaan toenemen van 41.800 naar 43.200; een stijging van 3% versus 6% gemiddeld in Amsterdam. Het vrouwenoverschot zal er in 2024 nog steeds zijn. Het aantal 65-plussers in Centrum Oost gaat met 40% sterker toenemen dan gemiddeld in Amsterdam (28%). In 2024 bedraagt hun aandeel 17% (Amsterdam: 14%), nu is dat nog 13% (Amsterdam: 12%). Het aandeel jongeren tot en met 17 jaar blijft gelijk.

Voor Centrum Oost staan verschillende ontwikkelingen op de planning, waaronder die van het Marineterrein. Vooral nog zijn er echter weinig harde plannen die tot 2024 zullen worden uitgevoerd. Er is één project waar meer dan 100 woningen worden gerealiseerd: 'Wonen in 1018' in de Czaar Peterbuurt. Inclusief de kleinere bouwprojecten wordt in de bevolkingsprognose van O+S uitgegaan van een totaal van 730 extra woningen tot 2024.

Bevolking Centrum Oost naar leeftijd (links mannen, rechts vrouwen), 1 januari 2004, 2014 en 2024

bron: O+S

Hoewel de woningbouwplannen op de korte termijn nog beperkt zijn, staan er wel grote veranderingen op de planning in Oostelijke Eilanden/Kadijken en de Weesperbuurt/Plantage. Het Marineterrein, Stadswerf Oostenburg en het Zeeburgerpad worden ontwikkeld van bedrijventerrein tot een woon-werkgebied. Er wordt nu gebouwd aan het Wienercomplex (Oostenburg) en het Catharinacomplex (Czaar Peterbuurt). Op de Eilandenboulevard vindt een grote herprofilering plaats waar deze straat van verkeersstraat verandert in een verblijfsgebied. De komende jaren zal het aantal studenten in de stad naar verwachting van het stadsdeel met 30.000 toenemen door de uitbreiding van de UVA en de komst van de HvA Campus. Dit is een groep die traditiegetrouw veel gebruik maakt van de fiets. Ook metrohalte Weesperplein zal daarmee drukker worden. Deze ontwikkelingen hebben grote gevolgen voor de twee gebieden. Het aantal woningen (en daarmee inwoners) zal stijgen, er zal meer bedrijvigheid zijn, het aantal toeristen zal naar verwachting stijgen, onder andere door eventueel ontwikkeling van hotels. De verwachting van het stadsdeel is dat de sociale cohesie daarmee verder onder druk komt te staan.

Ook zullen er een aantal verzorgingshuizen in de Weesperbuurt/Plantage gaan sluiten. Het is nog onduidelijk wat de gevolgen zullen zijn van het sluiten van een aantal verzorgingshuizen op de bevolkingssamenstelling. Het stadsdeel verwacht dat met de sluiting van de verzorgingshuizen de woonfunctie onder druk komt te staan.

Gebiedsspecifieke thema's

Sociaal economische problematiek Oostelijke Eilanden
Binnen Centrum Oost springen de Oostelijke Eilanden er uit. Hier is de sociaal-economische positie van de bewoners zwakker en spelen meer problemen dan in andere delen van Centrum Oost. De sociaal-economische positie van de Oostelijke Eilanden is vergelijkbaar met het gemiddelde van de stad. Door verkoop van sociale huurwoningen en nieuwbouw in de komende jaren zal het gemiddelde beeld van deze buurt verbeteren, maar absoluut gezien zullen de sociale aandachtspunten in dit gebied zichtbaar blijven. De komst van nieuwe bewoners lijkt echter gevolgen te hebben voor de omgang met elkaar. Het stadsdeel geeft aan dat de sociale cohesie onder druk kan komen te staan. Ook de spanningsindex laat zien dat de spanningen tussen bewoners zijn toegenomen.

Drukke in de binnenstad

Uit het onderzoek 'Drukke in de binnenstad' blijkt dat het de afgelopen jaren drukker is geworden. De meeste bewoners en bezoekers ervaren dit als gezellig, maar er zijn situaties waarbij de drukte tot overlast leidt. Met name evenementen leiden bij bewoners tot overlast, waarbij een deel de binnenstad op dat soort momenten ook mijdt. De drukte

concentreert zich onder andere rond de uitgaanspleinen Rembrandt- en Leidseplein. Dit uit zich ook in uitgaansgeweld dat uitwaaiert in de woongebieden eromheen. Het grote aantal evenementen, overnachtingen, toeristen, hotels, illegale hotels, airbnb-in buurten heeft een negatieve invloed op de veiligheidsbeleving en op de cohesie in buurten. Uit de veiligheidsindex blijkt dan ook dat hier veel overlast speelt. Hoewel bewoners in het algemeen tevreden zijn over het schoonhouden van de openbare ruimte, wordt volgens het stadsdeel het schoonhouden van de openbare ruimte en verkeerd aangeboden afval door bewoners als een fors probleem ervaren. Dit door de enorme aantallen bezoekers en toeristen, de (illegale) hotels en airbnb-plaatsen. De laatste zorgen ervoor dat afval vaak verkeerd wordt aangeboden, dat er veel personenoverlast is in de panden waar airbnb-verblijf is aangeboden en dat de "buurt" verloren gaat.

Nieuwmarkt/Lastage (gebied 1011) is grotendeels uitloopgebied van 1012 met alle overlast van dien: drugsoverlast, taxi's, verkeer, straatprostitutie, souvenirwinkels, nepdopeddealers, diefstal, auto-inbraken. De drukte leidt tot onveilige situaties.

Bereikbaarheid en openbare ruimte: er staat grote spanning op de parkeerplekken. Speciale plekken voor minder validen brengen ook druk op de parkeervoorzieningen met zich mee. Ook in het verkeer en parkeerprobleem is het overloopgebied van 1011 goed zichtbaar. Een grote verkeersdruk door auto's, taxi's, laden en lossen. De Nieuwmarkt is een druk trefpunt voor het uitgaanspubliek van buiten de stad, de parkeerbehoefte neemt toe. De fietsen (parkeer-) problematiek is overal zichtbaar, zowel van het uitgaanspubliek als van bewoners. Er zijn diverse hotspots waar de fietsenproblematiek speelt.

Vergrijzing

De groep babyboomers vergrijsd. Het is nog onduidelijk of en hoe deze groep kan blijven wonen in dit gebied, vanwege de (on)toegankelijkheid van monumentale woningen. Aandachtspunt is zorg en vereenzaming bij alleenstaanden in het gebied. Ouderen kunnen niet altijd thuis blijven wonen in de monumenten. Mogelijkheden voor aanpassing ontbreekt. Ook (de omvang van) het alcoholmisbruik vormt een zorg. Onduidelijk is het huidige aanbod van zorg (huisartsen, wijkverpleging, fysiotherapeuten etc) en andere sociale voorzieningen. Dit is gewenst vanwege de veranderende zorgvraag (vergrijzing) en de (landelijke) veranderingen in zorg. Het stadsdeel volgt ontwikkelingen als stadsdorp Wetering dan ook met grote aandacht. Ook ziet het stadsdeel veel vereenzaming en isolatie in de Nieuwmarktbuurt/Lastage. Er wonen veel alleenstaanden, het aantal ouderen neemt toe, en hoewel er weinig gebruik wordt gemaakt van schuldhulpverlening, signaleert het stadsdeel schuldenproblematiek.

Voor ouderen speelt ook de multifunctionaliteit van het vastgoed van de gemeente – de gemeente heeft een verantwoordelijkheid om dit voor maatschappelijke doelen in te zetten als daar behoefte aan is uit het gebied.

Oosterdokseiland en IJ-oeveren

Het Oosterdokseiland heeft nog weinig winkels en andere functies. Ook wordt dit gebied volgens het stadsdeel als onveilig ervaren. Het uitbreiden van de voorzieningen kan bijdragen aan gevoel van veiligheid als er ook 's avonds reuring en activiteit is. Ook op de IJ-oeveren en de Valkenburgerstraat geeft het stadsdeel aan dat er gebrek is aan sociale controle. De Ventweg De Ruyterkade is een aandachtspunt met betrekking tot tippelen.

Kernindicatoren

		Amsterdam	Stadsdeel	Gebied22	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie
gebiedcode		STAD	A	DX02	A03	A04	A07	A08	A09
	peiljaar	Amsterdam	Centrum	Centrum Oost	Grachten gordel-zuid	Nieuwmarkt /Lastage	Wetering schans	Weesper buurt/ Plantage	Oostelijke eilanden/ Kadijken
Bevolking									
aantal inwoners	2014	811185	86099	41756	4407	9443	7299	7682	12925
bevolkingsdichtheid (inwoners / km2 land)	2014	4923	13706	12148	10275	13318	13122	10608	12684
% 0-17 jaar	2014	18,2	11,3	11,9	12,1	10,3	11,3	10,3	14,3
% 65+	2014	11,7	12,5	12,7	14,0	13,3	11,4	15,4	11,1
% 80+	2014	2,8	2,1	2,4	2,0	2,3	1,5	4,9	1,6
% niet-westerse Amsterdammers	2014	34,8	14,6	16,2	9,7	13,1	11,2	14,9	24,3
% nieuwe stedelingen	2014	31,3	46,1	44,1	50,4	44,1	50,7	45,7	37,3
aantal huishoudens	2014	436938	54196	25617	2679	6153	4534	4600	7651
% stel met kinderen	2014	16,3	9,2	10,2	10,9	8,2	10,0	8,6	12,7
% eenoudergezinnen	2014	9,0	5,5	5,8	3,8	5,9	3,9	4,8	8,1
% alleenwonenden	2014	53,3	63,3	61,8	59,3	64,0	61,0	65,0	59,6
% bewoners van instituten	2014	1,0	1,9	2,1	0,6	0,4	0,5	8,0	1,4
% verhuisd (binnenlandse mutatiegraad)	2013	13,9	16,3	16,1	18,6	14,7	17,7	20,1	13,1
Ruimte en economie-wonen en openbare ruimte									
woningvoorraad	2014	398565	50330	23089	2617	5415	4417	3738	6902
% corporatiehuur	2014	45,6	30,8	34,3	5,2	38	11,3	29,2	60,1
% koopwoningen	2014	28,5	29,5	31,7	39,7	28,6	37,3	32,4	27,2
% goedkope huur in woningvoorraad (0-425)*	2013	27	27	25	13	21	18	36	30
% huur tot huurtoeslaggrens (0-665)*	2013	56	49	48	21	52	36	52	59
% huur in middensegment (665-930)*	2013	4	4	4	13	5	3	1	2
gemiddelde WOZ-waarde per m2	2014	2888	3854	3696	4109	3727	4031	3794	3286
% grote woningen (>80 m2)	2014	35,0	31,8	35,8	48,6	35,2	33,3	28,8	36,8
gemiddelde woningbezetting (>100 woningen)	2014	2,04	1,71	1,81	1,68	1,74	1,65	2,06	1,87
huurquote*	2013	27	26	25	.	25	25	23	25
rapportcijfer eigen woning	2013	7,6	8,0	8,1	8,2	8,2	8,3	7,9	7,9
verloederingscore (0-100)	2013	22	22	21	22	22	22	20	21
rapportcijfer onderhoud straten en stoepen	2013	6,6	7,0	7,0	6,9	6,9	7,1	7,2	6,9
rapportcijfer onderhoud groen	2013	6,8	6,8	7,0	6,8	6,7	7,3	7,2	7,0
rapportcijfer schoonhouden straten en stoepen	2013	6,4	6,9	7,0	7,0	7,0	7,1	7,1	6,7
rapportcijfer parkeervoorzieningen	2013	6,4	5,6	6,0	4,9	5,1	5,6	6,5	6,9
Ruimte en economie- bedrijvigheid									
aantal (bedrijfs)vestigingen	2014	99983	21446	8903	1686	2032	2088	1313	1784
starters (% vestigingen)	2014	10,5	8,5	8,1	7,5	7,5	7,3	8,6	9,7
ZZP'ers (% vestigingen)	2014	53,4	45,9	48,6	30,0	53,1	41,4	56,8	63,3
creatieve industrie (% vestigingen)	2014	29,9	33,1	35,1	25,0	39,1	28,8	38,7	44,8
toerisme (% vestigingen)	2014	7,8	12,0	10,3	13,7	9,3	16,0	6,2	4,5
ICT (% vestigingen)	2014	17,5	19,0	19,8	14,5	21,3	18,7	21,9	22,8
zakelijke dienstverlening (% vestigingen)	2014	31,7	32,6	35,1	37,0	31,1	35,0	39,7	34,4
aantal winkels per 1.000 inwoners	2014	6,8	21,9	11,3	41,1	12,1	18,1	2,6	1,9
aantal banen (>12 uur per week)	2014	484600	95298	46163	9149	10966	11072	9846	5130
aantal banen per 1.000 inwoners (>500 inwoners)	2014	597	1107	1106	2076	1161	1517	1282	397
Sociaal-zelfredzaamheid en participatie									
potentiële beroepsbevolking (15-64)	2014	588991	66885	32145	3325	7377	5725	5803	9915
geregistreerde werkloosheid	2014	11,8	9,1	9,8	4,4	9,1	6,2	11,7	13,3
% 15-64 jarigen met bijstand	2014	6,4	4,1	4,8	1,6	4,0	1,8	6,8	6,9
% 15-64 jarigen in trede 1 of 2 van de bijstand	2014	4,5	3,0	3,4	1,2	2,8	1,3	5,2	4,8
gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen	2011	30800	33200	34134	49200	31300	36900	33100	30400
% huishoudens laag opgeleid en laag inkomen	2011	15	7	7	1	9	4	5	10
% minimaalhuishoudens	2011	20	19	18	12	20	15	18	20
% 18+ in schuldhulpverlening	2013	2,3	1,2	1,3	0,3	1,1	0,6	1,1	2,2
% (zeer) ernstig eenzaam	2012	11	7	7
% matig tot sterke sociale uitsluiting	2012	9	4	4
% geen regie over eigen leven	2012	10	5	4
% mantelzorgers	2012	9	11	11
% vrijwilligers	2012	36	40	40
% zet zich in voor buurt of stad	2012	21	33	37
% (vrijwilligers)werk/mantelzorg/opleiding (19-64)	2012	87	92	91
Sociaal-gezondheid									
% ervaren gezondheid gaat wel - zeer slecht	2012	25	15	18
% belemmerd door chronische aandoening	2012	35	27	28
% OESO beperking	2012	17	8	10
% hoog risico angststoornis / depressie	2012	7	4	6
% rokers	2012	28	30	30
% overmatig / zwaar alcoholgebruik	2012	17	26	28
% overgewicht of obesitas	2012	40	28	29
% dat aan beweegnorm voldoet	2012	67	78	78

		Amsterdam	Stadsdeel	Gebied22	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie
gebiedcode		STAD	A	DX02	A03	A04	A07	A08	A09
	peiljaar	Amsterdam	Centrum	Centrum Oost	Grachten gordel-zuid	Nieuwmarkt /Lastage	Wetering schans	Weesper buurt/ Plantage	Oostelijke eilanden/ Kadijken
Sociaal-jeugd en onderwijs									
aantal scholen basisonderwijs	2013	209	12	7	.	2	2	1	2
aantal leerlingen basisonderwijs	2013	61182	4244	2311	.	528	776	356	651
% gewichtleerlingen (op scholen)	2013	20,1	4,7	5,2	.	4,2	1,4	5,9	10,3
% (matig) verhoogde SDQ-score (10-jarigen)	2013	19	16	16
gemiddelde CITOscore (naar woonadres)	2014	534,6	540,1	539,6	540,7	540,5	538,0	542,9	537,4
% basisschooladvies pro/lwo	2014	15,4	5,0	4,8	0,0	2,6	3,2	2,4	9,9
aantal scholen speciaal onderwijs	2013	46	2
aantal leerlingen speciaal onderwijs	2013	4561	88
aantal scholen voortgezet onderwijs	2013	63	1	1	.	.	1	.	.
aantal leerlingen voortgezet onderwijs	2013	37809	810	810	.	.	810	.	.
% (matig) verhoogde SDQ-score leerlingen VO2	2014	11	14	15
% laag opgeleide schoolverlaters (18-22 jaar)	2014	9,1	3,7	3,8	1,2	4,3	3,2	1,5	6,1
aantal inwoners studentenwoningen	2014	8814	1169	843	30	253	40	253	267
jeugdwerkloosheid	2014	24	21	23
% minimajongeren	2011	21	16	16	13	13	8	14	21
% overgewicht / obesitas (10-jarigen)	2013	24	11	11
% lid sportvereniging (10-jarigen)	2013	69	81	79
recent gebruik tabak/alcohol/cannabis (VO4)	2014	30	50	51
behandelingen JGGZ ambulans per 100 0-17 jarigen	2011	8,0	8,0	9,7	.	11,6	7,8	8,1	11,4
trajecten Jeugd- en opvoedhulp per 1.000 0-17 jarigen	2013	41	25	28	4	32	22	18	39
aanmeldingen AMK per 1.000 0-17 jarigen	2013	4,1	0,7	2,0
% jeugdige verdachten (12-24)	2013	4	2	2,2	1	2	1	2	3
Leefbaarheid en veiligheid									
rapportcijfer voor de eigen buurt	2013	7,4	8,1	8,1	8,2	8,2	8,4	8,1	7,8
rapportcijfer ontwikkeling eigen buurt	2013	7,1	7,6	7,6	7,5	7,5	7,8	7,5	7,6
% verhuisgeneigden*	2013	25	21	19	21	17	16	21	20
kengetal sociale kwaliteit (0-100)	2013	46	53	51	54	55	54	47	53
rapportcijfer betrokkenheid buurtbewoners	2013	6,3	6,6	6,7	6,4	6,7	6,9	6,5	6,7
spanningenindex *	2013	99	86	88	85	80	79	89	101
objectieve veiligheidsindex *	2013	70	86	.	98	88	110	66	67
deelindex inbraak*	2013	71	61	.	59	39	53	47	69
deelindex overlast*	2013	123	173	.	111	164	320	107	116
deelindex drugs*	2013	63	104	.	87	230	83	98	59
subjectieve veiligheidsindex *	2013	74	67	.	75	64	64	67	62
% voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	2013	30	25	28	21	31	24	31	28
% vaak jongerenoverlast in de buurt	2013	18	17	16	19	16	15	5	20
rapportcijfer burenoverlast	2013	7,3	7,4	7,5	7,6	7,5	7,6	7,2	7,6
rapportcijfer overlast andere groepen	2013	7,0	6,5	6,7	6,1	6,6	6,4	6,9	7,0
rapportcijfer horecaoverlast	2013	7,9	7,2	7,5	6,5	7,3	7,1	7,5	8,1

legenda

> 1 SD meer / beter dan gemiddeld		
0,5 - 1 SD meer / beter dan gemiddeld		
0,5 SD rond gemiddelde		
0,5 - 1 SD minder / slechter dan gemiddeld		
> 1 SD minder / slechter dan gemiddeld		

De kleuren geven aan hoe de waarden van een indicator verspreid zijn over de stad. De kleuren geven niet aan of de verschillen statistisch significant zijn.

*De cijfers op buurtcombinatieniveau zijn gebaseerd op de WIA-buurtindeling

Deze en meer cijfers zijn op verschillende schaalniveaus terug te vinden in het Basisbestand Gebieden Amsterdam op <http://www.os.amsterdam.nl/online-producten/>

Bronnen en definities

	peiljaar	bron	definitie / opmerking
niet-westerse Amsterdammers	2014	O+S	Amsterdammers die zelf of van wie een van de ouders is geboren in niet-westers land (=Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije).
nieuwe stedelingen	2014	O+S	Personen van autochtone of westerse herkomst in de leeftijd 18-55 jaar, die na hun 18e geregistreerd zijn in de gemeente Amsterdam.
bewoners van instituten	2014	O+S	aantal geregistreerde niet-zelfstandig wonenden
oordeel bewoners over woning, buurt, openbare ruimte, voorzieningen etc.	2013	WIA	Wonen in Amsterdam (WIA): tweejaarlijkse enquête van Dienst Wonen Zorg en Samenleven
huurquote	2013	WIA	Kale huur minus de huurtoeslag, als percentage van het inkomen
% verhuisgeneigden*	2013	WIA	aandeel bewoners dat de komende twee jaar wil verhuizen
gemiddelde WOZ-waarde per m2	2014	DBGA	Waarde in kader Wet waardering onroerende zaken. De WOZ-waarde wordt vastgesteld op basis van het peiljaar voorafgaand aan het peildatum.
grote woningen	2014	BAG	Verblijfsobject met gemiddeld gebruikersoppervlakte (GBO) > 80m2.
verloederingscore (0-100, hoe hoger hoe meer verloedering)	2013	Veiligheidsmonitor	Gemiddelde van het aandeel bewoners dat de volgende voorvallen vaak vindt voorkomen in de buurt: bekladding muren, rommel op straat, hondenpoep en vernieling bus- en tramhokjes.
(bedrijfs)vestigingen	2014	ARRA	Locatie met door de KvK geregistreerde onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar met minimaal één werkzaam persoon.
creatieve industrie	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitencodes: kunsten, media en entertainment en creatieve zakelijke dienstverlening. Inclusief activiteiten < 12 uur per week
toerisme	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitencodes: logies en overnachtingen, overige horeca, personenvervoer, reisorganisatie- en bemiddeling, cultuur en recreatie, jachthavens, zeilscholen en recreatieve detailhandel. Inclusief activiteiten < 12 uur per week
ICT	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitencodes: content, diensten, hardware.
zakelijke dienstverlening	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitencodes: 68, 691, 692, 701, 702, 711, 712, 721, 722, 731, 732, 741, 742, 743, 749, 750, 77, 78, 79, 80, 81, 82
ZZP (zelfstandige zonder personeel)	2014	ARRA	Vestiging met 1 werkzame persoon en rechtsvorm eenmanszaak (excl. winkels).
aantal banen (>12 uur per week)	2014	ARRA	aantal werkzame personen in een baan van minstens 12 uur per week
gezondheidsklachten, mantelzorg, levensstijl, maatschappelijke participatie	2012	GGD: AGM	Amsterdamse Gezondheidsmonitor (AGM): vierjaarlijkse enquête GGD onder Amsterdammers van 19 en ouder
OESO beperking	2012	GGD	Personen die ten minste 1 van 7 activiteiten met betrekking op horen, zien en bewegen niet of alleen met grote moeite kunnen verrichten.
% hoog risico angststoornis / depressie	2012	GGD	K10 screeningslijst voor depressieve en angststoornissen: 10 vragen over de gemoedstoestand in de afgelopen vier weken.
% (zwaar) overmatig alcoholgebruik	2012	GGD	Overmatig: >21 glazen per week mannen, >14 glazen per week vrouwen Zwaar: minimaal 1x per week 6 glazen op een dag
% overgewicht of obesitas	2012	GGD	overgewicht (25≤BMI<30) en obesitas (BMI≥30)
% volwassenen dat aan beweegnorm voldoet	2012	GGD	Dagelijks minstens half uur minimaal matig intensieve lichamelijke activiteit op minimaal 5 dagen per week.
potentiele beroepsbevolking	2014	O+S	bevolking van 15 t/m 64 jaar
geregistreerde werkloosheid	2014	DWI/CBS/ O+S	% 15 tot 64-jarigen met bijstand (wwb levensonderhoud, wwb bbz, oiaw ioaz), gedeeltelijk arbeidsongeschikt (<80%) of WW
bijstand	2014	DWI	personen die WWB-levensonderhoud ontvangen
% 15-64 jarigen in trede 1 of 2 van de bijstand	2014	DWI	ontvangers van WWB met grote afstand tot de arbeidsmarkt
gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen	2011	CBS/ RIO	Bruto-inkomen verminderd met premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting.
% huishoudens laag opgeleid en laag inkomen	2011	CBS / O+S	huishouden in laagste tertiële koopkrachtinkomen en hoofdbewoner met maximaal VMBO. Studenten en bewoners van instituten buiten beschouwing.
% minimahuishoudens	2011	CBS / O+S	huishouden met inkomen tot 110% van het Wettelijk Sociaal Minimum.
% 18+ in schuldhulpverlening	2013	DWI	aandeel actieve cliënten schuldhulpverlening
% (zeer) ernstig eenzaam	2012	GGD	Eenzaamheidsschaal De Jong-Gierveld: 11 items met betrekking op emotionele en sociale eenzaamheid. Wanneer op 3 of meer items 'min of meer' of 'ja' is geantwoord wordt men als eenzaam beschouwd.
sociale uitsluiting	2012	GGD	% met achterstand op 2 of meer van volgende terreinen: sociale participatie (eenzaamheid, sociale contacten); materiele deprivatie (gebrek aan financiële middelen); toegang tot sociale grondrechten (woning, zorg, discriminatie); normatieve integratie (naleven normen en waarden samenleving)
% mantelzorgers onder 19-plussers	2012	GGD	minstens 3 maanden en/of minstens 8 uur per week
vrijwilligers, inzet voor buurt of stad, informele hulp, standaardleefsituatie-index (SLI)	2012	Staat van de Stad	Staat van de Stad: tweejaarlijks onderzoek naar participatie Amsterdammers. De SLI beschrijft het gemiddelde welzijnsniveau.
% gewichtleerlingen (op scholen)	2013	O+S	aandeel leerlingen waarvan geen van de ouders hoog is opgeleid
% (matig) verhoogde SDQ-score leerlingen	2014	GGD	Percentage met een verhoogde kans op sociaal-emotionele problemen
% basisschooladvies pro/lwoo	2014	DMO	% leerlingen in groep 8 met basisschooladvies voor praktijkonderwijs of VMBO met leerwegondersteuning.
% laag opgeleide schoolverlaters (18-22 jaar)	2013	DMO	bovenleerplichtigen die onderwijs hebben verlaten zonder startkwalificatie
aantal inwoners studentenwoningen	2014	O+S	aantal inwoners van studentencomplexen en studenteneenheden
% minimajongeren	2011	CBS / O+S	aandeel 18-minners dat opgroeit in een minimahuishouden
middelengebruik VO4		GGD	4e klassers die wekelijks roken en/of recent alcohol hebben gedronken en/of recent cannabis hebben gebruikt (recent = in de afgelopen 4 weken)
aantal behandelingen JGGZ ambulante per 100 0-17 jarigen (niet uniek, schatting, n>20)	2011		tweede lijn behandeling. schatting van het aantal behandelingen (geen unieke cliënten)
trajecten jeugd en opvoedhulp per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, n>5)	2012	JBRA, instellingen J&O / O+S	Aantal jongeren met traject ambulante jeugdzorg, dagbehandeling, crisisopvang, residentiele jeugdzorg en/of pleegzorg per 1.000 0 t/m 17-jarigen (N>100).
aantal aanmeldingen AMK per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, n>5)	2013	DMO	aantal meldingen bij het Amsterdams meldpunt Kindermishandeling indicatief cijfer: een kind kan meerdere meldingen hebben.
risicofactorenindex jeugdcriminaliteit	2013	O+S	De risicofactorenindex geeft aan in hoeverre in buurten risicofactoren aanwezig zijn die de kans op jeugdcriminaliteit verhogen.
kengetal sociale kwaliteit (0-100, hoe hoger, hoe beter de sociale kwaliteit)	2013	Veiligheidsmonitor	aandeel inwoners dat positief reageert op vier stellingen over hoe de bewoners in de buurt met elkaar omgaan
spanningenindex	2013	O+S	Index gebaseerd op 8 stellingen over spanningen die bewoners ervaren in de buurt.
objectieve veiligheidsindex	2013	OOV / O+S	Index die het aantal incidenten in een buurt volgt
subjectieve veiligheidsindex	2013	OOV / O+S	Index die de ervaren veiligheid in een buurt beschrijft

Functiekaart gebied Centrum Oost

Bron: DRO

Rol gebiedsanalyse binnen gebiedscyclus en Colofon

De gebiedsanalyses vormen het jaarlijkse startpunt van de Amsterdamse gebiedscyclus. Iedere analyse beschrijft de toestand en ontwikkeling van één van de 22 gebieden in de stad. Daarbij wordt zowel gebruik gemaakt van statistieken en onderzoeksgegevens als de signalen uit de buurt die professionals in het gebied opvangen. Deze gebiedsanalyse dient als onderlegger voor de gebiedsagenda 2016-2019.

De gebiedsanalyses zijn een gezamenlijk product van OIS en de stadsdelen (eindredactie: OIS).